

Изказване на омбудсмана Диана Ковачева на тържественото заседание на Националния съвет за закрила на детето

26 ноември 2019 г., 10.30 ч., Министерски съвет - зала „Гранитна“

Уважаема г-жо вицепремиер,

Уважаеми г-н министър,

Уважаема г-жо Муита,

Уважаема д-р Лилова, благодаря Ви за поканата,

Уважаеми дами и господа – членове на Съвета,

Много съм щастлива, че само няколко дни след 20 ноември – своеобразният рожден ден на детските права, ние продължаваме темата и имам възможност да се обърна с цялото ми уважение към Националния съвет за закрила на детето – орган създаден с мисията да пази правата на децата, да развива средата, в която те се реализират и разбира се да носи отговорност за създаването на адекватни политики и мерки.

Безспорно още със своето създаване Националният съвет отваря пространство за диалог, пространство за партньорство между органите за закрила и гражданските организации, което наистина има ключово значение за ефективната работа на всички органи, които се занимават в системата на правата на децата. Споделят общи принципи на приетия през 2000 г. Закон за закрила детето, който има нелеката амбиция да променя обществени нагласи, да създава една нова различна чувствителност към правата на детето.

Смятам, че този консултативен орган заема своето важно място като гарантира не само по-доброто прилагане на закона, но и утвърждава системата за закрила, защото действа чрез партньорство, чрез координация, чрез обмен на общи идеи и мнения, на информация, ресурси - в името на пълноценното развитие на децата в България. Чрез този орган на практика се осъществява и координиращата роля на Държавната агенция за закрила на детето, която и е възложена в областта на държавната политика за закрила на детето.

Съветът има вече 18 годишна история зад гърба си – една достойна възраст, в която човекът влиза в своята зрялост - и всяко негово заседание има своя принос за самото развитие на детските права и политиките за тях. Този процес обаче трябва да стане още по-ефективен. Трябва да се чуе в обществото от самите деца, да бъде осъзнат от техните родители. Това може да се случи само, ако процесът бъде системно наблюдаван, изследван, анализиран, за да може да се променя, за да може да се адаптира към обществените очаквания, към предизвикателствата, конкретните нужди.

В тези знакови дни, в които светът отново и отново повтаряше обещанието, което е дало на децата, подписвайки Конвенцията на ООН за правата на детето, че ще направи всичко по силите си, за да защити и утвърди техните права – да живеят, да растат, да учат, да бъдат чути, да развиват пълния си потенциал. Обещание, което се чуваше отново и отново и в българските инициативи.

Мисля, че 30 години са период, в които е време за равносметка. Една от тези равносметки може би трябва да бъде, нещо което се чу и при обсъждането през последната седмица, а именно, че свободата, демокрацията, върховенството на закона и особено съблюдаването на основните права на човека – не са даденост. И това се отнася и за детските права – те трябва да бъдат непрекъснато наблюдавани, ние трябва да бъдем непрекъснато нащрек, за да ги отстояваме и защитаваме.

В дни като днешния, най-често се питаме как променяме живота на децата към по добро? Как гарантираме, че те имат възможност да развият своя пълен потенциал – да станат независими хора? Как гарантираме тяхното право на бъдеще? Отговорите не са никак лесни, разбира се, защото и предизвикателствата, и бариерите, които си поставяме и съществуват са много. Те са и в секторите на здравеопазването, на образованието. Изключително е важна подкрепата на семейството. Омбудсманът изцяло застава зад тази идея. Проблемите, свързани с насилието над деца, необходимостта да чуваме децата, да им гарантираме тяхното право на участие, да уважаваме тяхното детско мнение и най-вече цялостното разбиране за това кой е най-добрият интерес на детето. Нека никога не подценяваме кой е най-добрият интерес на детето, без да чуем самото дете, да изслушаме неговото мнение.

Много важни стъпки бяха изминати от една далечна година – 1991-ва, когато България без резерви подписа Конвенцията за детето и особено през 2001 г., когато регламентацията на правата на децата беше приложена на практика. България си постави едни високи цели – започна сериозни реформи, включително

такава реформа е деинституционализация на грижата за децата, затвориха се тежките врати на големите специализирани институции за деца, постави се въпросът за приобщаващото образование като приоритет, но все още мисля, че има път да се извърви към цялостното изграждане на доверието между институциите и хората. Защото реформите се правят с доверие, всяка социална промяна трябва да се гради с доверие от страна на хората и доверието е част от успеха на всяка реформа.

За това ми се иска, именно днес на това тържествено заседание, като омбудсман и пазител на обществения интерес да се обърна към Вас – членовете на Националния съвет за закрила на детето с едно пожелание - превърнете се в този мост на доверие, стабилност и професионализъм, който ни е изключително необходим в днешните трудни ситуации, покажете на родителите на децата, на гражданите, че сте дълбоко отдадени на своята мисия, че чувате техния глас. Благополучието на всяко българско дете и правото му да живее в семейна среда, смятам, че трябва да отстояваме всички ние!

Благодаря за поканата!

Желая Ви успех и имате пълната подкрепа на омбудсмана!